UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Bartolvs A Saxo Ferrato in primam Digesti Veteris Partem

Bartolus

Lugduni, 1567

Officio præfecti vigilum.

urn:nbn:de:hbz:466:1-96393

Visual Library

archiepiſcopus Spirenſis. Et inquātum etiā examinat, an ex
eo quod quis plura inſtrumēta cōfecit, preſumatur notarius,
adde Pet. de Ancha. conſi. ccxiiij. Bal. cōſi. cccxix. q aliter lo-
quitur primo li. ⁊ conſi. cccxxx. Et inquantū facit pro magno
fundamento, quod creare notarios, ſit de reſeruatis principi,
dic qd Old. cōſi. lxxv. dicit, qd quilibet ordinarius poteſt ta-
bellionē creare, q2 non eſt dignitas, ſed vile officium, nec eſt ꝓ-
ſumendū quod tale vile officiū princeps reſeruauerit. Et v̇ba
Oldradi de ipſo mentionē nō faciens, ſequitur Ioā. Andreas
in additio. Spec. de inſtr. editio. §. reſtat. ver. ſed quis poteſt.
Et quod notariatus ſit vile officium, voluit Ang. cōſi. cclxxx-
iij. ⁊ per ipſumetiam vide, quod inſtrumēta confecta a nota-
rio imperiali, in terris eccleſie, tolerantur ꝓpter publicā vti-
litatē. Et ꝙ non ſit dignitas, niſi ſit notarius magni principis,
tenet Bar. cōſi. clxxiiij. Ser Ioā. de Caſtr. duranti. volumine
j. ver. fateor tamen. Et ad materiam huius l. vide Aret. in ca.
poſt ceſſionem. de proba.
☞ Pro intellectu legis, que omnia. §. ij. ī. de proc.
b P. P A V. P. ¶ Sed cōtra. vt dicit Hieronymus, ⁊ qñ pars ſci-
ret defectum iudicis, in terminis iſtius legis quod non vale-
ret. vide Fely. in c. Rodulphus. de reſcrip.
☞ Pro intellectu huius l. Barbarius.
c ¶ Valeant. Adde Calde conſi. j. de tranſ. prela.
d ¶ Excommunicatus. Adde quādo geſta ab excōmunicato, va-
leant. Car. cōſi. xl. ⁊ facit pro dicto Bar. hic ꝙ voluit Fede. cō-
ſi. xiij. ꝙ percutiens laicum incedentem in habitu clericali, pu-
tans illum clericum, eſſe excōmunicandum, ⁊ ſi celebrat, ſimili-
ter irregularem, quando tamen re vera non eſt, ⁊ ſi promouea
tur ad beneficium, quod valet promotio. Et an valeant inſtru
menta excommunicati, vide Fed. conſi. lxxij. ⁊ cxlvj.

De officio præfecti vigilum. Rubrica xv.

LEX PRIMA.

1 ☞ Incendia ſepius fiunt culpa habitantium.
2 Cuſtodes de negligentia puniuntur.
3 Cuſtodes poſſunt torqueri, quando factum eſt furtū de nocte, vt indicent furem.
4 Capitaneus guardie poteſt fuſtigare, ⁊ delinquentem qui ſeuerius puniri debet remittere.
5 Incendiarius qua pena plectatur.

Apud Hec lex ꝓmo ponit qualiter iſti
fuerūt a ꝓncipio inuēti, ⁊c. crea
ti, ⁊ a quo. Scdo dr qd ſit eoꝝ officiū, ⁊ circa
q̃ habeant iuriſdictionē. ⁊ h. d. tot⁹ tit. Scda
ibi, in l. iij. §. cognoſcit. ⁊ no. tex. ibi, ⁊ q2 ple-
1 rūq3, ⁊c. ⁊ no. tex. † ꝙ incēdia ſepius fiūt [a] cul
a pa eorū q in domo habitāt*. ¶ † No. ꝙ cu-
ſtodes puniunt̃ de negligētia, ⁊ dicunt̃ eſſe ī culpa ꝓpter malam
* cuſtodiā. Itē no. [b] ꝙ iſte ꝑfectus eſt ſpectabilis, ⁊ not. de pena
2 eoꝝ. † Itē no. qñ de nocte fieret [c] aliqd furtū poſſent cuſtodes
b torqueri, vt furē indicēt, vt ibi, ⁊ de ſeruis cuſtodiētib. ⁊c. Vi-
3 de q̃ dixi in l. j. in fi. ī. fur. aduer. nau. No. † hūc titulū ꝑ capita-
c neo guardie, cui data eſt modica coertio, ſcilicet fuſtigare. Vbi
4 aūt ſeueri⁹ dz puniri, [d] debet ipſum remittere ad poteſtatē vel
d capitaneū. ¶ Opp. dicit̃ hic, ꝙ plerūq3, [e] imo ſemp, ⁊ vt. ī. de
e pi. ⁊ cōmo. rei vēdi. l. ſi vēdita. Sol. illa lex dz limitari ſm hanc
l. Opp. dr hic, ꝙ īterdū flagellis cedit̃, ⁊ ꝙ eius pena ſit ictus
fuſtiū. ꝯ imo dz cōburi, vt ī. de incē. rui. nau. l. q edes. Solu. aut
incēdiū cōmittitur ꝑ culpā, ⁊ loquit̃ hec, aut ꝑ dolū, ⁊ loquit̃ ꝯ
riū. Opp. ad hāc ſol. imo ⁊ vbi cōmittit̃ ꝑ dolū, ñ eſt pena ignis
ſed dz decapitari vt l. capitaliū. §. q ob inimicitias. ī. de pe. ⁊ l.
5 fi. ī. de incen. rui. nau. ꝑ † quoꝝ ſol. dic ſm Iac. de Are. ꝙ aut cō
f mittit̃ incēdiū [f] dolo, aut culpa, aut caſu fortuito. Primo caſu,
aut fit incēdiū in ciuitate, aut in villa. Primo caſu aut incēdia-
rius eſt vilis ꝑſona, aut in dignitate poſitus. Primo caſu, ſi in
cēdiū eſt magnū debet tradi beſtijs, ⁊ pōt cōburi, vt d. l. fin. §. q
data, coniuncta l. qui edes. de incēd. rui. nau. Secus ſi eſſet par-
uum incēdiū: q2 tūc dz decapitari, vt d. §. q ob inimicitias. Si
vero eſt perſona in dignitate poſita tunc ſi eſt magnū incēdiū,
decapitatur, ſi eſt paruum incendium, deportat̃, vt d. l. fin. §. fi.
de incen. rui. naufrag. Si vero incendiū eſt commiſſum in villa,
tunc eſt minus periculum, ⁊ ideo eſt perſona vilis, ⁊ incendium
magnum dz decapitari, vt d. l. capitaliū. §. j. ⁊ §. incendiarij. Si
aūt eſt paruū, tunc dz deportari, vt d. l. capitaliū. ī prin. Si ve-
ro eſt in dignitate poſitus, ⁊ eſt in villa, ſi eſt incendiū magnū,
deportat̃, ſi paruū, relegat̃, vt d. l. capitalium. in prin. §. qui ob
inimicitias. cōiuncta l. fi. in fi. ī. de incē. rui. nau. ⁊ omnib⁹ hmōi
caſib. dz damnū emendari, vt l. qui edes. §. j. cōiūcta l. fi. in fi. ī. de
incen. rui. nau. Si vera per culpam, tunc minus puniatur, quā
ſi dolo. vt ī. ad l. Cor. de ſica. l. in lege Cor. Et hoc eſt verū, ſi eſt
in lata culpa. Si vero eſt leuis culpa, tūc punit̃ pecuniariter,
nō corporaliter. ⁊ ſi nō pōt ſoluere, punitur in corpore, vt d. l. q
edes. Tertio caſu, quādo eſt incendiū cōmiſſum caſu fortuito,
non tenetur ad aliqd, ſed imputatur caſui d. l. pe. de incen. rui.
nau. ⁊ hoc modo intelligas vbicunq3 de iſto tractatur, qui igni
caſam ſuam preſtat, quomodo ⁊ qualiter puniatur.

ADDITIONES.

a P. P A V. P. ¶ Quod incēdia ſepius fiunt. Circa iſtā materiā,
vide Alex. conſi. l. in j. vol. vbi ponit inter cetera, ꝙ ſi duo inha-
bitāt, vnus inferius, alter ſuperius, quis teneatur de incēdio
⁊ ibi in fi. ponit quoddā ſingulare dictū, in materia vide Mod.
in l. dñs horreorū. ī. loc. Item ſi duo inhabitāt, quis teneat̃: vi
de Roma. conſi. ccccj. ⁊ vide oīno de materia Bal. in cōſi. xiij. in
cip. factū qōnis tale eſt. in j. vol. vide Alex. in l. ſi quis argēta-
rijs. §. ꝑtor ait. ī. de edendo. Ang. in cōſi. ccxiij. inci. Incēdiū eſt
ortū. ⁊ in cōſi. ſeq. inci. In qōne ꝑterita. Itē etiā ꝙ ſi cōductor
exprimat ſe nolle teneri de caſu fortuito, ⁊ poſtea vnus ex ſuis
domeſticis cōburat domū, omnino teneat̃. eſt lex in l. q inſulā.
§. fi. ī. loca. quē multū no. Ro. ī l. ſed ⁊ ſi qs. §. q̃ſitū. §. ſi qs cau.
facit tex. in l. ſi tibi domū. in prin. ī. locati. Que aūt ſit pena in-
cēdiarij: vide diſtinctius Cyn. in l. data. C. q accuſare nō poſſ. ⁊
refert Richa. fuiſſe ſignatū in facto, ꝙ pena de qua loquit̃ l. ſi e-
des. ī. de incend. rui. nau. ⁊ in l. ſi qs fumo. §. ꝙ dr. ī. ad l. Aquil.
vide etiā in l. q occidit. §. in hac quoq3 actiōe. eo. ti. Itē adde ꝙ
licet incēdiū preſumat̃ factū culpa inhabitantium, tñ talis cul
pa preſumpta, nō eſt niſi leuiſſima. Ideo in caſibus, in quibus
nō tenet̃ qs de leuiſſima culpa, nō tenent̃, non ꝓbata alio modo
culpa, ī eo ꝙ ſi ꝓbaret̃ ipm eſſe ſolitū eſſe vigilē ⁊ ſolertē, tolle-
ret̃ illa ꝑſumptio culpe leuiſſime, q̃ a iure ꝯ eū orit̃. vide Iaſo.
in l. ſed ⁊ ſi qs. §. queſitū. ī. ſi quis cauti. vide de ꝑdictis ⁊ qbuſ-
dam alijs Iaſo. in l. ſi qs ex argentarijs. §. pretor ait. ī. de edē.
vbi dat aliā notabilē cautelā, pro ſaluādo inhabitantē. Ita ꝓ
defenſione inhabitantis. vide no. Io. de Daria. in conſi. x. vbi po
nit, ꝙ licet ꝑſumat̃ culpa habitātiu, nō tñ preſumit̃ culpa dñi, ⁊
ſi certe perſone atq3 talis culpa ꝑſumpta, eſt leuiſſima Et qūo
dñs teneat̃ de culpa alicuius, de ſua familia ſibi cōmiſſa circa in
cendiū aperte vide ī. Et circa iſtā materiā, an incēdiū preſu-
mat̃ factū culpa inhabitātiū, ⁊ abſq3 eo, ꝙ aliqd ꝓbetur cōtra
eū taliter ꝙ teneat̃ dño domus, ad reſarciēdū dānū, vide Ale.
cōſi. l. in j. vol. ꝙ eſt repetitū in cōſi. ccxvij. Ad iſtud ꝓpoſitum
vide Bal. in conſi. cxlviij. in ij. vol. incip. viſis, ⁊ opportune cōſi
deratis, per totū vbi cōcludit ſignāter, ꝙ illud qd dr hic verū
eſt, ſi culpa leuiſſima in cōmittendo, ⁊ ideo nō tenet̃ dño, niſi ha-
beat rē ex tali ꝯctu ex quo teneat̃ etiā de leuiſſima culpa in cō-
mittēdo, vt in cōmodato vel alijs, q̃ fiunt gratia vnius tm̄. tex.
in l. ſi vt certo. §. nunc videndū. ī. cōmoda. Io. cōcludit, ꝙ nō te
neat̃ actiōe aliqua, lz ex ea teneat̃ ex culpa leuiſſima q2 intelligit
de culpa in faciēdo cōmiſſa: vt ibi per eū, q multa alia ponit ad
defenſionē habitātiū, vt non teneat̃ ex iſta ſola preſumptione,
⁊ in fine dat cautelā, ꝙ nunquā tenebit̃, ſi ꝓbaret̃ ꝙ nō erat ſoli-
tus talia facere: quē ſequit̃ etiā Curtius in l. dñs horreorum.
circa fi. ī. loca. ⁊ multa alleg. Alex. in dictis cōſilijs, que omnino
vide. Idē tz Alex. in l. ſi qs ex argētarijs. §. pretor ait. ī. de edē.
⁊ idē repetit in l. domos hereditarias. ī. de leg. j. cōtrariā tñ
ſniam, ꝙ ꝓmo, ſine alia ꝓbatione teneat̃ habitans, puta cōdu-
ctor dño, q2 ꝑſumat̃ talis culpa, ꝙ ſit obligatus. vr̃ velle Bar.
in l. ſi qs ex argentarijs. §. an vero nec hr̃di. ī. de eden. ⁊ vr̃ ca-
ſus in l. vēdita. ī. de peri. ⁊ cōmodo rei vēdi. ſz rñdet Ale. in di-
ctis cōſilijs. Idē ꝙ Bar. tenet Bal. in cōſi. xiij. inci. Factū qō-
nis tale eſt in ꝓma parte, ⁊ aliq Moder. vt refert Ange. in d. l.
dñs horreoꝝ. Itē adde circa iſtā materiā quomodo preſumat̃
factū incēdiū culpa habitātiū. Ang. in cōſi. ccxiij. inci. incēdium
eſt actū. ⁊ in cōſi. ſeq. in q̃ſtiōe ꝓpoſita, ⁊ ex ſupradictis cōſilijs
poteris colligere. qñ cōnumeretur inter caſus fortuitos incē
diū. de quo ꝑ Ang. in tractatu maleficiorū, in verbo, incēdia-
rio, ⁊ §. ꝑterea. inſti. qb. mod. re cōtrah. obli. faciūt etiam ad ꝑ-
dicta q̃ ſcripſi ad Bar. in l. j. C. de iure emphy. an ſi domus ſit cō
buſta, liberet̃ emphyteuta a ſolutione canonis. De quo ponūt
Moderni in repetitio. l. quominus. in xxiiij. queſt. ī. de flumin.
ſz ad iſtud ꝓpoſitū, parū faciunt ſi videbis, q2 nihil dr an culpa
ꝑſumitur, ſed in alia rōne fundatur illa defenſio, vt ibi ꝑ eos.
quomodo aūt teneat̃ dñs de incēdio cōmiſſo ꝑ ſeruos in do-
mo conducta, vide que dixi Sali. in l. que fortuitis. C. de pigno.
ac. vide tex. in l. videamus. §. fi. ī. locat.
* C L A V D. ¶ Habitāt. Et ſi plures inhabitāt, cuius culpa ꝑ-
ſumatur, ⁊ quomodo teneat̃ ad dānum, ⁊ multa alia in materia
incendij vide apud Alex. conſi. v. vol. j. Et quid, ſi agatur de in
cendio, tanquam de delicto puniendo, vide Roma. cōſi. ccccj. in
cip. eo preſuppoſito.

b POMA.¶ Item no. Vide Bal.in l.j.in j.repe.C.de ſum.trini.
c ALEX.¶ Nocte fieret.vide Bar.in l.j.ad ſi.fur.aduer. nautas,cau.ſta.
d ¶ Debet puniri.vide Pan.conſi.ciiij. volum.ij.
e ALEX.¶ Plerunq̃z.Dictio plerūq̃z,facit regulā.adde glo.⁊ ibi Ioā.de Imo.in l.nō dubitamus.de cōdi.⁊ demō.⁊ tex.cum gl.in l.ſi plures.⁊ ibi Ray.Nic.de Nea.ſ.de vulg.⁊ pupil.
f ALEX.¶ Cōmittitur incendiū.Qua pena ſit,puniendus,q dolo ponit incēdiū in aliqua domo,vide plene p Cy.in l.data opera.C.q accuſa.Quid aūt ſi incēdiū eſt cōmiſſum,negligētia vel leuiſſima culpa? vide per Bar.Sali.in conſi.inci. Saluatoris noie inuocato.ad q.ppoſitā,⁊c.vbi dicit,ꝙ immittēs tenet ad emēdationem,damni paſſo,non aūt ad aliquā penā:per d.§.qui ob inimicitias.facit l.ſi vēdita.de peri.⁊ cōmo.rei vend.Vide Sali.in l.que fortuitis.C.de pig.act.⁊ in d.cōſi.ponit plene,qd ſi aliqs de familia immiſiſſet incendium an dn̄s tenet? vide text.⁊ Bar.in l.ſi ſeruus.§.Proculus.ſ.ad l.Aql.Si aūt ſit ignorās,in dubio preſumit a dn̄o ⁊ habitātis.vt hic,⁊ d.l.vendita.⁊ ideo tūc tenet dānū paſſo,⁊c.d.l.ſi ſeru⁹.§.ſi furnū.⁊ §.ſi qs inſulā.⁊ l.q occidit.§.in hac.⁊ l.capitaliū.§.incēdiarij.de pen.Et vide Bal.in l.pign⁹.C.de pig.act.vbi a quo pſumat ignis immiſſus.⁊ Ang.Are.in trac.maleſi.in vb.incēdiario,⁊ an incēdiū ſit caſus fortuit⁹? vide Bal.in l.j.C.depoſi.Bal.hic,⁊ in l.ſi creditor.C.de pig.act.⁊ ad ſuperius dicta vide Sali.in d.l.data opera.⁊ in d.l.ſi vēditor.¶ Adde an incēdiū pſumat culpa i habitātiū.Bal cōſi.xxv.⁊ lxxix.⁊ cccxxx.li.iiij.⁊ cōſi.ccclxxiij.li.ij.⁊ cōſi.xiij.⁊ xxxvij.⁊ cclxxv.⁊ ſeq li.j.Ange.conſil. cxcvij.

De officio proconſulis,& legati. Rubrica xvj.

LEX PRIMA.

1 ☞ Iuriſdictionem habens ab inferiore,a principe illam non exercet extra territorium.
2 Notarius creat⁹ ab alio quā a pncipe,nō pōt extra territoriū conficere inſtrumēta,tamē in territorio confecta vbiq̃z valent.

PRoconſul. Procōſul antequā ingrediatur pūinciā ſibi deputatā,iuriſdictionē volūtariā exercere pōt,nō cōtentioſam ſed legatus pcōſulis nullā.h.d. vſque ad l.obſeruare.intelligo ſm Gul.ꝙ reſpectu iudicis,eſt neceſſaria,lz reſpectu partiū ſit volūtaria.¶ Opp.d: hic,ꝙ extra pūinciā nō hz iuriſdictionē etiā voluntariā legatus procōſulis,cōtra l.apud pconſulē.de manu.
1 vin.Sol.ibi eſt egreſſus pūinciā,hic nō.Et†allegat a hec lex,ꝙ
a ſi aliqs pretēdit iuriſdictionē ab aliquo,q ſit inferior a principe,ꝙ extra territoriū nō pōt exercere iuriſdictionē volunta-
2 riā,ſecus ſi a principe dignitatē pretēderet vt hac l.in ſi.†Dixi in l.non aliter.de ado.quā lego cū l.nec ei.§.j.ꝙ tabellio pōt creari ab alio ꝙ̄ a pncipe,vt ibi ſm Gul.de Cu.Modo tabellio eſt creat⁹ ſm formā huius ciuitatis ⁊ ipſius ſtatuti ,an po
b terit extra territoriū b ciuitatis illi⁹ cōdere īſtrā? Et vr̄ tex.c
c hic ꝙ nō,cū talis tabellio hoc habeat ab inferiore a principe,licet hoc ſit de iuriſdictiōe voluntaria.Dico tn̄,ꝙ inſtrā in illo loco facta vbiq̃z valēt.vt l.j.C.de man.li.ſecus ſi tabellio ptenderet officiū a papa,vel a principe,vel comitib⁹,q faciūt pncipis authoritate,⁊ tūc vbicūq̃z poſſunt.Pro hoc eſt gl.ſ.de excu.tu.l nō ſolū.§.⁊ qui in teſtamēto.vt no.Spe.in ti.de inſtru.edi.§.reſtat.ver.qd de huiuſmodi.⁊ verſ.⁊ no.ꝙ tabellio.⁊ dixi in d.l.non aliter.ſ.de adop.alias eſt in l.nec ei.§.eorum.eod.titu.Et hoc modo poteſt intelligi,ꝙ hic dicitur.

ADDITIONES.

a POMA.¶ Allegatur.Vide Bar.l.j.in repe.de ſum.trini.
b ¶ Extra territorium.Vide Panor.conſi.iiij.volum.ij.
c AND.BARB.¶ Et videtur tex.Adde Bald.in l.non aliter.ſ.de adop.Pet.⁊ ibi Ioan.de Imo.in c.cum olim.de cler.cōiu.

LEX QVARTA.

1 ☞ Officialis non debet ducere vxorē ſecū,⁊ ducēs tenet p ea.
2 Dictio,debet,ponitur pro,poteſt.
3 Officialis vadēs aliq̊,pōt p ſe dimittere vicariū,⁊ quādo.n.5.
4 Ratihabitio quomodo equiparetur mandato.
5 Rector vl̄ poteſtas ante ingreſſum officij,an poſſit conſtituere vicarium,
6 Acta facta coram aliquo tanquam delegato qui non erat,etiaz ſequuta ratificatione delegare debentis,ſunt nulla.
7 Partes non poſſunt ratificare proceſſum factum coraz incompetēti iudice.

1 OBſeruare. No.†quod officialis,ſecum ducere vxorē nō debet, alias pro ea tenetur.Item no.quod debet notificare aduētum ſuum.Pro continuatione huius dixi ſupra qd facit ante ingreſſum,nūc ponit,qd poſt ingreſſum.⁊ h.d.in ſumma.Proconſul poſt ingreſſum ſuū poteſt facere legatū,⁊ eidē iuriſdictionē cōmittere,⁊ legatus proconſulis,antequā p conſul prouinciam ingrediatur iuriſdictionē nō habet,⁊ ratihabitio proconſulis,non confirmat acta per legatū,niſi ex nunc,⁊ pcōſul ſi ſit impeditus ex cā neceſſaria ante ingreſſum legatū pōt
2 mittere in pūinciā.hoc dicit vſq̃z ad legem,ſolent.¶ †Not.qd
a ponitur,debet,a pro pōt,vt ſ.tit.ij.l.ſepe.⁊ ſ.de pcu.l.Plauti⁹.dixi late in l.creditores.C.de pign.Nota ꝙ officialis antequā ſit ingreſſus prouinciam,non habet in ea iuriſdictionem . Itē
b nota b qd qs non poteſt dare qd nō habet.Item nota ex l.ſeq.
3 q̄ cōtinuatur,⁊ glo.eius,dum dicit,hodie vicariū,⁊c.† qd cum officialis Principis,vadit aliquo,qd poteſt pro ſe dimittere vicarium,⁊ hoc hodie fit multoties,⁊ omnia pōt facere q̄ pōt principalis officialis,niſi mēbrorum abſciſſionem.quod perpetuo nota.Item nota,ꝙ interdū legatus a proconſule,hz iuriſdictionem etiam antequam delegatus habeatur , ⁊ proconſul ingrediatur prouinciam.Item nota in fine,quod ratihabitio
c nō equiparat mādato.c Ad hoc opp.d de l.ſi.C.ad Mace.So.
d ſm Iac.But.ſi queris,†an ratihabitio equiparet mādato,ſic
4 dicas,Aut illud,quod fuit factum ante mandatū,potuiſſet aliquo iure valere,⁊ tūc ratihabitio retrotrahitur ⁊ mādato cōparatur,vt in contrario.Aut non potuiſſet aliquo iure valere ⁊ tūc ratihabitio non cōparatur mādato,nec facit retro acta valere,vt extunc.i.a tempore quo fuerunt facta,ſed ex nūc ſic.
e Et ita debet intelligi hec lex ⁊ eſt bona ſol.Oppo.ad hāc e legē aliquādo d:,qd legatū ſuū poteſt mittere antequā īgrediat prouinciam,cōtra §.nulla.in aut.de defen.ciui.vbi defenſor ciuitatis,non poteſt facere vicarium.Sol.hic ſuberat iuſta cā,ibi non.Opp.ad hāc ſol.imo ⁊ vbi ſubeſt iuſta cauſa impedimēti,nō pōt facere vicariū,imo loco eius alius ſubrogat,vt l.ſi lō
f gius.in prin ſ.de iud.⁊ ideo f qd aut queris,an rector ciuita-
5 tis vel alius officialis,poſſit vicariū facere ante ingreſſum officij,aut poſt.Si ante,aut eſt iuſta cauſa impedimēti aut non.Primo caſu,pōt vicariū facere,vt hic,⁊ l.aliqn̄.ſcdo caſu non,vt ſ.l.pri.§.ſi.cū determinatiōe ibi poſita.Si vero queris,an
g poſtꝙ̄ eſt in officio poſſit g facere vicariū,⁊ ei cōmittere iuriſdictionē ⁊ vicē ſuā,⁊ tūc aut ſubeſt iuſta cauſa,aut nō.Si iuſta cā ſubeſt,vt infirmitas,q̄ eſt iuſtū impedimētū.⁊ tūc aut eſt longū tps īpedimēti,⁊ nō pōt vicariū facere.Sed eo remoto,dz ali⁹ ſubrogari loco ei⁹,vt d.l.ſi lōgius.in prin.ſ.de iud.Aut nō eſt longū impedimentū,⁊ tūc vicariū pōt facere,ar.l.j.§.j.ſ.eo.⁊ habet in aut.de col.§.ad hec phibem⁹. coll.ix.Si vero nō ſubeſt iuſta cā,tūc vicariū nō pōt facere.Ita dz ītelligi.§.nulla.i aut.d defen.ci. coll.iij.⁊ vide gl.q̄ eſt hic,⁊ nō iuenies i multis locis,⁊ tn̄ eſt eadē glo.in l.vl.C.de off.eius qui vicē alte.ge.
6 ¶ †Quero,aliqs cognouit de aliqua cā,tanꝙ̄ delegatus h qui
h nō erat,poſtea ille q delegare pt ratificauit,an valebit pceſſus ⁊ ſnīa? Et vr̄ ꝙ ſic,p l.lz.ſ.de iur.⁊ q: ratihabitio retrotrahit,vt C.ad Mace.l.ſi.in cōtrariū determinat glo.in d.l.lz.⁊ bn̄ ſm doc.⁊ idē no.in l.inſtar.C.de iur.ſiſci.li.x.in ſi.gl.ma.Nā cū agitata per hunc fuerūt nulla,nō pn̄t ratificari.De hoc no.i l.vnica.C.qui pro ſua iuriſ.⁊ in l.j.⁊ ibi p Cy.C.vbi de cri.agi opor.
7 ¶ †Quero nunqd partes poſſunt ei⁹ pceſſum ratificare i cuz
i fuerit iudex incōpetēs? Et vr̄ qd ſic,vt l.ij.C.cōia vtriuſq̃z iu.Ita no.in d.l.j.C.qui p ſua iuriſd.Doct.dicūt cōtrariū,q: ratiha-
k bitio nō cōfirmat k q̄ ſunt nulla,⁊ q̄ non habuerūt ſua eſſentialia.Nec ob.d.l.ij.q: ibi nō vz,vt ſnīa,ſed magis ex cōſenſu partiuz.⁊ hoc modo intelligit ꝙ ibi dicit,⁊ no.in l.j.C.de ped.iud.⁊ ibi glo.videtur contrariari,que hoc modo debet intelligi.

ADDITIONES.

a ALEX.¶ Debet.Vide Bar.in l.creditores.C.de pig.
P.PAV.P.¶ Adde ꝙ iſtud ratione ſubiecte materie,quo caſu ſi adūceret dictio pciſa,puta oīno dz,reſoluit in pōt,vide Iaſ.in l.j.in prin.per illū tex.de iuſti.⁊ iur.⁊ eundē in l.j.ſ.de iur.om.iudi.vbi etiā ponit,q verbū poteſt,aliquando neceſſitat,maxime,quando eſt geminatum.poſſit ⁊ debeat.
b ¶ Item no.Vide Panor.c.paſtoralis.de reſcri.in §.quoniā.
c ALEX.¶ Mādato.De materia vide no.in l.ij.§.rē ra.ha.adde ꝙ ratihabitio nō retrotrahit,niſi ad id qd a pīcipio fuit inualidū gloſ.no.in l.Iulianus ait.ſ.qui ſatiſd.cog.⁊ ibi per doc.
d P.PAV.P.¶ Ad hoc opponit,de l.ſi.C.ad Mace.An ratihabitio equiparet mandato,vide Felyn.in c.ſicut tuis.de ſimo.vbi limi.ix.modis.⁊ Ale.cōſi.lxxviij.vbi limitat quinq̃z modis vo.v.⁊ in vl.q.iſtius legis,in verbo non firmat,que ſunt nulla.vide Alex.in conſi.lxxviij.ſ.alleg.
e P.PAV.P.¶ Oppo.ad hanc ſol.ibi poſſit vicariū facere.vide Bar.in c.j de offi.deleg.
f POM.¶ Et ideo,vide Alex.cōſi.cxxiiij.ij.vo.Alex.c.j.de iud.
g ALE.¶ Facere vicariū.Vide tex.i l.null⁹g.C.de dec.li.x.⁊ i.l.